

12 februari 2023

Achab neemt Nabot zijn wijngaard af

1 Koningen 21

Thema: Een gestolen wijngaard

Doel

De kinderen ontdekken dat mensen uit jaloersheid verschrikkelijke dingen kunnen doen.

Toelichting

Soms zijn we jaloers op iemand zijn, omdat hij bijvoorbeeld een prachtige BMX-fiets heeft. Wat zou jij die ook graag hebben. Vaak blijf je niet jaloers en ga je weer verder. Je vindt het jammer, maar gunt het de ander ook wel. Al jaloezie blijft kan het je humeur beïnvloeden en zelfs je leven gaan bepalen. Je moet en je zal ook hebben wat die ander heeft! Hoe dan ook. Koning Achab is rijk, maar wil ook nog de wijngaard van Nabot hebben... Die weigert beleefd. Hij wil niet ruilen of verkopen. Koning Achab is teleurgesteld, wordt boos en gedraagt zich kinderachtig. Waarom is hij niet tevreden met wat hij heeft en gunt hij Nabot diens geluk?

Koningin Izebel zal haar jaloerse man wel eens helpen. Zij zorgt dat hij op een vreselijke manier zijn zin krijgt en niet meer jaloers hoeft te zijn. Nabot wordt onschuldig vermoord. Elia vertelt Achab Gods waarheid. Zo kan hij geen koning blijven.

Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Dat is van mij!

Richtlijnen: Je hoort het roepen op het schoolplein en je hoort het zeggen in de klas. 'Dat is van mij!'

Mag iemand anders er dan niet mee spelen of het even gebruiken? Natuurlijk wel. De jongste kinderen leren juist dat je met elkaar de dingen moet delen. Je mag het van elkaar gebruiken. Maar daarna geef je het netjes terug. Je mag het niet afpakken van een ander en zelf houden.

Vertel daarna dat koning Achab een tuin wil afpakken die van zijn buurman. Hij vindt de tuin van zijn paleis nog niet groot genoeg. Nabot zegt: het is mijn wijngaard. Dan wordt de koning boos en doet iets heel gemeens.

Titel van het MIDDEBOUW-verhaal: Ik wil alles hebben!

Richtlijnen: Maken de kinderen wel eens een verlanglijstje? Wat zetten ze daarop? Wat zouden ze allemaal willen hebben? Krijg je alles wat er op je verlanglijstje staat? Vast niet. Jammer, maar helaas. Je moet een keer tevreden zijn. Maar als een ander het wel heeft? Word je dan jaloers?

Koning Achab heeft veel gekregen in zijn leven. Hij is koning met een paleis en veel grond en bezit. Maar hij wil meer. Hij wil ook de wijngaard die naast het paleis ligt. Daar kan hij groente laten verbouwen. Het is een prachtige oude wijngaard. Hij is van Nabot en al heel lang in de familie. Nabot wil de wijngaard voor geen geld verkopen.

Koning Achab wil alles hebben van zijn verlanglijst. Zijn hebzucht kent geen grenzen. De jaloersheid maakt Achab ziek. Zijn vrouw Izebel helpt hem. Ze liegt en bedriegt en laat Nabot vermoorden.

Titel van het BOVENBOUW-verhaal: Ik kan er niet van afblijven

Richtlijnen: Waar kun jij moeilijk van afblijven? Zijn er dingen waar je een beetje verslaafd aan bent? Chocolade, pinda's of chips... Als je een beetje hebt gegeten, wil je meer, en nog meer. Is dat slecht? Is dat erg?

Koning Achab heeft nooit genoeg bezit. Hij wil altijd meer. Daarom moet het landgoed waar zijn paleis op staat nog groter. Buurman Nabot heeft een wijngaard, maar die wil hij niet verkopen of ruilen. Hij is eraan gehecht. Achab is teleurgesteld dat iemand hem als koning iets weigert. Dan zegt zijn gemene vrouw Izebel: je bent toch de koning? Je kunt het toch eenvoudig regelen? Met leugens en met moord. Achab protesteert niet en laat Izebel haar gang gaan.

God protesteert wel. Elia moet zeggen: u kunt niet ongestraft uw gang gaan. Zo kunt u geen koning blijven. Dit gedrag past niet bij de Tien Geboden. Daarmee kwets je Mij en je naaste.

Extra Bijbelgedeelte: Exodus 20 en Matteüs 22:36-40

(De Tien Geboden die Jezus' samenvat met liefde voor God en de ander)

Auteur: DW

Achtergrondinformatie

Bij het Bijbelgedeelte

Israël is in oorlog. Verslagen van veldslagen met Aram (Syrië) omringen de geschiedenis waarin koning Achab zijn buurman Nabot zijn wijngaard afhandig maakt. Wrang – en van alle tijden – is hoe een leider van een volk zich druk maakt om persoonlijk gewin, terwijl de wereld om hem heen in brand staat. Wrang is ook dat Achab, hoewel hij de reddende kracht van de HEER in deze oorlog heel concreet mocht ervaren (hoofdstuk 20), zich van diens heilzame richtlijnen en geboden niets aantrekt. Dan volgt – na vele eerdere waarschuwingen en een korte oordeelsaankondiging die al klonk in 20:42 – nu ook het definitieve, via de profeet Elia uitgebreid verwoorde, oordeel van God (hoofdstuk 21)

Achab is de koning van het noordelijk tienstammenrijk dat we doorgaans Israël of Efraïm noemen (in onderscheid van het tweestammenrijk Juda). Qua tijd zitten we halverwege de negende eeuw voor Christus. De hoofdstad van het noordelijke rijk heet Samaria. Aan het begin van deze geschiedenis treffen we Achab echter aan in zijn zomerpaleis, gelegen in de aangename, vruchtbare vallei van Jizreël.

Belangrijk is dat de geschiedenis niet aanvangt met Achab, maar met Nabot. Nabot heeft de pech dat zijn wijngaard grenst aan het paleis van Achab. Achab wil die wijngaard van Nabot overnemen om er een moestuin van te maken (vers 2). Deze onbeschaamde vraag (of bevel; het klinkt weinig subtiel) past bij het patroon van het koningschap van Achab en zijn heidense vrouw, Izebel uit Tyrus (Fenicïë, het huidige Libanon). Centraal in haar geloof en mentaliteit staat de (af)god Baäl en de aan hem gewijde cultus van vruchtbaarheid. Modern gezegd: alles is gericht om maximale opbrengsten en (zelf) ontplooiing. Dat stempelt ook een leiderschapsstijl. Hoe actueel de Bijbel toch is!

Tegenover dit 'baälitische' denken staat het israëlitische geloof dat God elke bewoner van het land een 'erfdeel' had gegeven. Dit 'Vatereigendom' (M. Buber) bleef door vererving in dezelfde familie en mocht in beginsel niet worden verkocht. Alleen bij schulden kon dit gebeuren, maar dan moest een 'losser' proberen het terug te kopen (Lev. 25). Lukte dan niet, dan was er het zogenaamde Jubeljaar, waarin het land alsnog terugging naar de familie die het oorspronkelijk toebedeeld had gekregen

Achabs gedrag in de verzen 4-6 is bijna te triest voor woorden. Woede en depressie beheersen zijn emotionele toestand; als een klein kind ligt hij op bed te mokken. En als zijn vrouw Izebel om de reden vraagt, laat hij de kern ('erfdeel van de HEER') van Nabots antwoord weg. Izebel weet er overigens wel raad mee. Zij zal wel zorgen dat de wijngaard in Nabots bezit komt (let op het spel van 'jij' en 'ik' in vers 7. Het complot is snel gesmeed en uitgevoerd. Brieven met het koninklijk zegel gaan naar de oudsten van de stad. Een schijnproces volgt. De aanklacht luidt dat Nabot God 'vaarwel heeft gezegd', een verzachtende term voor godslastering/vloeken (Job 1: 5 en 11). Volgens 2 Kon. 9:26 werden behalve Nabot ook zijn zonen omgebracht, zodat er geen erfgenamen overbleven.

Gods molens malen (voor ons gevoel) vaak langzaam. Ze malen wel fijn. Daarvan getuigen de verzen 17 tot en met 26. In dit gedeelte zitten volgens uitleggers veel lagen, zo staan in de NBV21 de verzen 25 en 26 tussen haakjes. De overspannende kern is dat de profeet Elia Achab duidelijk maakt dat hij gezondigd heeft tegen het zesde gebod ('moorden') en het tiende gebod (begeren en zich toe-eigenen wat van een ander is). Kwalijk wordt Achab ook genomen dat hij de Israëlieten tot zonde heeft aangezet (door het valse proces en de steniging van Nabot). De kern van de aanklacht vinden we wel in vers 20, waar letterlijk staat: 'Verkocht hebt u uzelf om te doen wat kwaad is in de ogen van de HEER'.

Niet alleen Achab, ook de mannelijke leden van zijn koninklijke familie zullen worden uitgeroeid (verzen 21-22). Daarmee wordt het einde van het koningshuis van zijn vader Omri bezegeld. Ook Izebel wacht een vreselijk lot (vers 23; zie 2 Kon. 9:35-37). De honden zullen haar lijk opeten. Maar warempel..., wat we eerder nog niet hadden gezien, gebeurt in de verzen 27-29 wel. Achab toont zichtbaar berouw door zijn kleren te scheuren en dag en nacht een boetekleed te dragen. En dan merken we dat – zolang mensen leven – Gods oordelen over hen geen onomkeerbare machten zijn. De Heer van deze oordelen kan zijn genade tot het laatst toe aanwenden. Hoewel Achab zelf in de volgende oorlog tegen Aram zal sterven en de honden zijn bloed zullen oplikken (22:34-38), wordt het onheil over zijn koningshuis een generatie uitgesteld.

Vers voor vers

- Vs. 1 'De Jizreëliet Nabot had een wijngaard ...': Nabot is in deze geschiedenis de onschuldige rechtvaardige, die het loodje legt door de hebzucht en het machtsmisbruik van Achab. Zo gaat het vaak, in de Bijbel en in de wereld van vandaag. We denken ook aan die ene onschuldige Rechtvaardige, onze Heer Jezus, van wie we geloven dat al het onrecht en alle schuld zich samenbalde op Hem in de onderste weg van miskenning en uitdelging die Hij ging, in het bijzonder door zijn offer aan het kruis.
- Vs. 1 '... die grensde aan het paleis dat koning Achab van Samaria in Jizreël bezat.': Het woord 'paleis' – in het Hebreeuws ook een woord voor 'tempel' – doet al alarmbellen afgaan. De profeet Hosea (8:14) legt verband tussen het wonen in paleizen en het vergeten van God. Naar oudtestamentisch besef regeren in paleizen geen koningen bij de gratie van God, maar koningen die zichzelf – net zoals andere oud-oosterse vorsten - god wanen. Dat laatste vond Izebel, Achabs vrouw, heel gewoon. Als prinses uit Tyrus wist ze niet anders dan dat een koning god is (vgl. Ez. 28 over de koning van Tyrus). Israëls koning behoort echter in alles dienaar te zijn: van God en van zijn volk, met bijzondere zorg voor de armen (Psalm 72).
- Vs. 2 '... om er groente te verbouwen.': Ook hier gaat een rood lampje branden. De wijngaard is voluit deel van de Bijbelse belofte van Gods zegen aan zijn volk, symbool ook van vreugde en gerechtigheid. De groentetuin daarentegen – sorry aan alle enthousiaste werkers in volkstuintjes – roept naar oud-israëlitische besef associaties op met de tijd van slavernij en heidense gewoonten in Egypte (Deut. 11:10).
- Vs. 3: 'Maar Nabot zei tegen Achab...': Achter de bepalingen rond 'het erfdeel' klinkt de belijdenis dat de HEER de feitelijke eigenaar van al het land is. Opnieuw een heel actueel punt, denk aan discussies rond milieu etc. Heel belangrijk is ook de sociale betekenis van deze bepalingen, die blijvende verarming van Israëlieten hielpen te voorkomen. Dit verklaart mede Nabots heftige afwijzing in vers 3.
- Vs. 6 (letterlijke vertaling): '... maar hij zei: 'ik zal u mijn wijngaard niet geven.': Terwijl Nabot vanuit zijn geloof in de HEER sprak over het aan zijn familie geschonken erfdeel, laat Achab Nabot over 'mijn wijngaard' spreken. Zo laat hij de kern van Nabots antwoord en geloofsvisie weg. Is dat mede een blijk van de 'secularisatie' die Achab in de greep heeft gekregen? Als de afgoden 'hebzucht' en 'geldzucht' regeren...
- Vs. 13 'Twee mannen namen tegenover hem plaats...': Zowel de fake-rechtszitting als de twee nep-getuigen en de beschuldiging van godsclastering doen denken aan het proces tegen Jezus (Mat. 26:60). Net als Jezus, wordt ook Nabot buiten de stad gedood (steniging), zodat de stad niet wordt verontreinigd (Lev. 24:14; Num. 15:36).
- Vs. 20 '... u hebt u ertoe geleend iets te doen dat slecht is in de ogen van de HEER.': De letterlijker weergave 'Verkocht hebt u uzelf om ...' gaat dieper dan de NBV-vertaling. Het klinkt hier vernietigend en zegt alles. Achab wordt ermee ontroond als koning en als mens. Sommige dingen zijn in deze wereld alleen te koop als je jezelf verkoopt. Achab heeft zijn ziel en zaligheid verkocht aan wat niet verzadigen kan: zijn status en zijn welvaart.
- Vs. 29 'Omdat hij berouw toont ...': In 2 Kon. 9 lezen we dat de profeet Elisa de opdracht krijgt om Jehu tot koning over het tienstammenrijk te zalven in plaats van de regerende koning Joram, de zoon van Achab. De beslissende ontmoeting tussen deze twee vindt vervolgens plaats op de vroegere akker van Nabot (9:21). De daaropvolgende verzen beschrijven Jorams dood en leggen de verbinding met de geschiedenis van 1 Koningen 21.

Vraag

- Denk eens na over de verleiding dat welvaart, macht of status zo'n grote plek in ons leven gaan innemen dat je in Gods ogen 'jezelf hebt verkocht'. Wat is jouw conclusie en wat doe je daarmee?

Auteur: WMB

Liederen

Psalm 117	
Lied 799	(=Gezang 441 LvdK)
Lied 801	(=Gezang 469 LvdK)
Elia	Alles wordt nieuw 2: 9
Gelukkig zal je zijn	Hemelhoog 1
Welzalig de man die niet wandelt	Hemelhoog 2
Uw Woord is een lamp voor mijn voet	Hemelhoog 494
Meer en meer	Hemelhoog 384
Heer, ik wil U aanbidden	Opwekking voor kinderen 225

Auteur: PZ

Dat is van mij!

Inleiding

Praat met de kinderen over jaloers zijn. Wat is dat? Wie kent dat?

Jaloers zijn is niet fijn. Meestal gaat het weer over, maar soms blijft het moeilijk. Je ziet dat iemand anders iets heeft dat jij ook graag wil. Een mooie fiets, een computerspelletje, een vriendinnetje. Je mag dan niet denken: 'Dat is van mij' en het afpakken. Het is van een ander. Probeer dan te denken aan wat jij hebt, probeer daar tevreden en blij mee te zijn.

Bijbelvertelling

Kijk, daar loopt koning Achab. Hij is een rijke koning. Hij heeft veel mooie huizen en mooie tuinen. Hij wandelt in die mooie tuinen, er groeien bloemen en bomen en prachtige struiken. Allemaal even mooi en even groot. Eigenlijk moet koning Achab blij en tevreden zijn met zoveel moois. Maar Achab wil meer, mooier, groter, hij is niet blij en tevreden. Op een dag komt hij bij een muur. 'Hé,' denkt de koning, 'is dit het einde van mijn tuin? Wat zou er aan de andere kant van de muur zijn?' Hij kijkt over de rand van de muur naar wat erachter is. Aan de andere kant van de muur groeien druiven, heel veel druiven. Het is een wijngaard. De wijngaard is van Nabot. Nabot zorgt goed voor zijn wijngaard. Koning Achab wil graag de wijngaard van Nabot hebben. Waarom toch? Hij heeft toch genoeg? Hij kan zelf toch ook druivenplanten in de grond zetten en een wijngaard maken? Nabot moet bij de koning komen. 'Ik wil jouw tuin kopen', zegt koning Achab. 'Wat wil je er voor hebben?' Nabot schrikt. Hij wil zijn tuin helemaal niet verkopen. Dat vertelt hij aan de koning. 'Ik heb de tuin al heel lang, eerst was de tuin van mijn opa en toen van mijn vader en nu van mij. Nee, ik wil mijn tuin niet kwijt, nooit, ook niet voor heel veel geld.' Achab is boos. Boos omdat hij zijn zin niet krijgt. Als de koningin dit hoort, bedenkt ze een gemeen plan. Zij zal wel zorgen dat Achab toch de tuin van Nabot krijgt. Ze gaat brieven schrijven en daarin vertelt ze hele gemene dingen over Nabot. Dingen die niet waar zijn. Ze zet er de naam van de koning onder. Zo is het net alsof koning Achab zelf die brieven heeft geschreven. De mensen die de brieven lezen geloven wat erin staat. Ze zorgen ervoor dat Nabot gestraft wordt. Wat gemeen is dat. Nabot heeft niets verkeerd gedaan. En zo gebeurt het dat koning Achab toch de tuin van Nabot krijgt. En dan gaat de profeet Elia naar koning Achab. Elia vertelt van het gemene plan, van de brieven die de koningin heeft geschreven. Nu is de wijngaard van Achab maar het is niet eerlijk gegaan. Achab en zijn vrouw zullen gestraft worden.

Achab heeft er spijt van. Heel veel spijt. Hij weet dat het niet goed is dat hij zo jaloers geweest is op Nabot. 'God, wilt U mij vergeven? Ik wil graag verder leven zoals U het wilt.' God ziet dat Achab echt spijt heeft en Hij vergeeft hem.

Gebed

Wat Achab deed was niet goed. Hij was jaloers en dat is heel naar. Later heeft hij spijt en U, Here God, vergeeft hem. Wat fijn is dat. Wij mogen ook altijd bij U komen en vergeving vragen voor dingen die we niet goed gedaan hebben. U houdt van ons, daar mogen we op vertrouwen. Amen

Auteur: IFF

Ik wil alles hebben!

Inleiding

Is er iemand bijna jarig? Of pas geweest? Heb je ook een verlanglijstje gemaakt met wat je graag wilde krijgen? Een verlang-lijstje is een lijst met je verlangens. Dat zijn je wensen. Wat stond er op jouw verlanglijstje, of wat zou je erop zetten als je bijna jarig was? Krijg je alles wat er op je verlanglijstje staat? Vast niet. Maar dat hoort erbij. Je moet een keer tevreden zijn. Maar als een ander het wel heeft? Word je dan jaloers? En stel je eens voor dat je alles zou kunnen wensen, ook dat waarvan je weet dat het echt veel te duur was. Wat zou je dan vragen?

Bijbelverhaal

Het is ochtend. De zon komt op en je hoort overal de vogels fluiten. Koning Achab staat op van zijn bed. Hij rekt zich met een geeuw uit bij het open raam van de slaapkamer. Achab is in zijn in zijn buitenpaleis in Jizreël, in een prachtig en vruchtbaar gebied aan de voet van een heuvelrug. Wat is het lekker weer! Beneden ziet hij zijn buurman al hard aan het werk tussen de druivenplanten van zijn wijngaard. Die ligt er mooi bij. Buurman Nabot werkt er dan ook hard aan. Koning Achab blijft even staan kijken naar Nabots stuk grond, dat grenst aan zijn eigen tuin. Achab kan eigenlijk nog wel een stuk grond gebruiken om de groenten te laten verbouwen die zijn paleis nodig heeft. Zal hij Nabot eens vragen of hij hem die grond wil verkopen? Een stuk grond zo dicht bij zijn paleis is lekker handig. Dan gaan gewoon alle druivenplanten eruit en kan er groente in. Hm, ja, dat is misschien niet eens zo'n gek idee!

Later op de dag loopt Nabot stampend in zijn huis heen en weer. 'Sla en uien! Bonen en kool! Is hij wel wijs? Mijn prachtige wijngaard omploegen tot moestuin? Geen haar op m'n hoofd die eraan denkt om het stuk land, dat ik geërfd heb en al vele generaties van onze familie is, te verkopen! Onze familie heeft dit stukje land van God gekregen bij het verdelen van het beloofde land. Wat denk Achab wel! Alsof er in de buurt niet genoeg land is. En weet hij niet wat een werk het was het zo goed te maken?'

Koning Achab is ook boos. Hij had het toch netjes gevraagd? Hij had zelfs aangeboden goed voor de grond te betalen. Of hij zou er nog mooier stuk grond voor in de plaats geven. Hoe kan Nabot dat nou weigeren? Boos gaat hij terug naar zijn hoofdpaleis in Samaria en gaat daar mokkend op bed liggen, met zijn neus naar de muur. Hij wil zelfs niks eten.

Dan komt zijn vrouw Izébel naar hem toe. Zij vereert de afgod Baäl en verafschuwt de God van Israël. Achab had nooit met haar moeten trouwen, want ze laat hem, en veel andere mensen om haar heen, ook de Baäl vereren en andere slechte dingen doen. Ze doet alsof hij de baas is, maar eigenlijk is zij dat...

'Wat is er met jou aan de hand?', vraagt ze. 'Wat lig je daar nou te kniezen?'

'Ik heb in Jizreël met buurman Nabot gesproken. Ik wilde van zijn wijngaard een mooie moestuin maken, maar hij wilde niet. Zelfs niet als ik ervoor betaalde of hem een mooiere wijngaard zou geven. En nou ben ik gewoon boos!'

'Boos ja, en geen baas. Weet je wat jij moet doen? Die man laten zien dat de koning van Israël niet over zich heen laat lopen. Weet je wat? Laat mij het maar regelen. Ga jij maar eens wat eten; een koning met honger is geen gezicht. En geef mij je koninklijke zegel, dan kan ik brieven sturen, en met jouw stempel erop denkt iedereen dat ze van jou komen.'

Ja, Izébel regelt het wel even. Maar hóé...

In het stadje Jizreël krijgen de belangrijke mannen een brief. Ze schrikken ervan en praten er met elkaar over. Moeten ze dit doen? Nabot is toch een eerlijke man? Maar ze moeten doen wat de koning zegt! Zijn koninklijke stempel staat in was gedrukt op de brief. Ze zoeken twee oneerlijke mannen en laten die liegen dat Nabot God èn de koning heeft bespot. En hier staat de zwaarste straf op...

Ze brengen Nabot buiten de stad en gooien hem daar met stenen dood.

Izébel wappert met een brief. 'Geregeld, hoor! Nabot is dood. Je kunt zijn tuin in bezit gaan nemen.' En Achab gaat erheen, alsof er niks aan de hand is. Maar daar is ineens de profeet Elia. Achab ziet hem en roept: 'O, nee! Elia, mijn vijand! U hebt me weer gevonden!' 'Ja, en van God moet ik dit aan u zeggen: 'Achab, je hebt je macht misbruikt om slecht te doen, een man vermoord en zijn grond afgepakt. Op dezelfde plek waar de honden zijn bloed oplikten, zullen ze jouw bloed oplikken. En alle mannen uit je familie zullen sterven. Izébel zal hier bij de stadsmuur door de honden worden opgegeten.'

Achab schrikt hiervan en scheurt zijn koningskleren als teken van verdriet. Hij trekt ruwe rouwkleren aan. Hij kijkt erg verdrietig en eet niet meer. De HEER zegt tegen Elia: 'Kijk, Achab heeft spijt. Daarom zal ik zijn familie pas doden als hij zelf ook dood is.'

Later gebeurt alles precies zoals God voorspeld heeft.

Achab was de allerslechtste koning die Israël ooit had. Doordat hij naar zijn slechte vrouw luisterde, deed hij de ergste dingen. Hij vereerde zelfs de afgoden van het volk dat er vroeger woonde. Wat een verkeerd voorbeeld!

lees verder op de volgende bladzijde

Nadenken

- Wat liet jaloezie Achab slechte dingen doen! Wie maakte het erger?
- Op wie ben jij wel eens jaloers geweest? Waardoor?
- Lees Gods leefregels in Exodus 20:1-17. Ken je die zoekplaatjes met 'zoek de zoveel verschillen'? Hoeveel verschillen vinden jullie tussen wat Gods bedoeling was, en wat Achab en Izébel door jaloezie en ongehoorzaamheid aan God deden?

Auteur: PW

Ik kan er niet van afblijven

Inleiding

Je kent het vast wel. Er zijn van die dingen... waar je niet vanaf kunt blijven. Misschien liggen de eerste paaseitjes weer in de winkel, en kan je dáár niet vanaf blijven. Of zijn het voor jou dropjes... als je er eenmaal aan begint, is er geen houden meer aan. Ik heb het met van die bananenschuimpjes. Als het zakje eenmaal open is, moet het ook leeg. Zelfs, als ik halverwege een beetje misselijk wordt. Want ik kan er niet genoeg van krijgen!

Heel gezond is het niet, maar ach, als het af en toe een keertje is, is het dan erg?

Andere mensen hebben het met spullen. Ze willen altijd het nieuwste model mobieltje hebben. Of de nieuwste smartwatch. Of een grotere of snellere auto. Of ... .. Dat wordt al lastiger. Weet je waarom? Omdat je dan eigenlijk nooit tevreden bent. Of maar heel even. Want al snel is er weer iets nieuwers, mooiers of beters te koop en ben je ontevreden met wat je nu hebt. En als een ander dan wél al het nieuwe model hebt, en jij nog niet, word je nog jaloers ook.

Bijbelverhaal

In de Bijbel staat ook een verhaal over een man die niet zo snel genoeg heeft. Hij heeft veel, het meeste van alle mensen in het land. Maar toch kan hij niet van anderen spullen afblijven. Luister maar.

Nabot is een heel gewone man. Hij leidt een rustig leven in een stad, ergens in het land Israël. Hij is niet opvallend rijk, of machtig, maar wel tevreden. Vandaag ook. Tevreden kijkt hij uit over zijn belangrijkste bezit, zijn wijngaard. Een mooie, oude wijngaard, die al generaties lang in bezit is van zijn familie. Vanaf het moment dat Israël in het beloofde land kwam. Toen hadden alle families een stukje land gekregen in opdracht van de HEER. Ach, de wijnstokken die er staan zijn misschien niet meer de allerbeste, maar ze zijn zo móóí. Dat oude hout... Nabot strijkt met zijn hand over een van de stammen. Misschien nog wel door zijn overgrootvader geplant. Nabot geniet ervan. Maar Nabot heeft pech. Zijn wijngaard grenst aan de tuinen van het paleis van koning Achab. Die tuinen zijn véél grootser en uitgestrekter dan de wijngaard van Nabot. Eigenlijk valt de wijngaard in het niet bij die paleistuinten. Maar tóch, op een dag, laat koning Achab zijn oog vallen op die wijngaard. Wat grenst die wijngaard mooi aan zijn tuinen. Als hij die er nu eens bij zou hebben, dan zou hij daar mooi een moestuin van kunnen maken!

Hè, horen jullie dat nu goed? Ja, echt waar, dat is wat koning Achab bedenkt. Natuurlijk heeft hij in zijn eigen tuinen méér dan genoeg ruimte voor een moestuin, maar hij heeft het nu eenmaal in zijn hoofd. Dat stukje grond zou er prima bij kunnen, dan zijn zijn tuinen nóg wat groter!

En dus gaat koning Achab naar Nabot. 'Geef mij jouw wijngaard', zegt hij. 'Je krijgt er een betere wijngaard voor terug, of ik zal je er goed voor betalen. Zeg het maar, maar ik wil hem hebben om een moestuin van te maken.' Maar Nabot is niet onder de indruk van het aanbod van de koning. Hij wil helemaal geen andere wijngaard, of geld. Deze oude wijngaard, die al zo lang in bezit is van zijn familie, is hem dierbaar. Eigenlijk een cadeau aan hem van de HEER zelf. Dat zegt hij dan ook tegen de koning. 'Nee hoor, deze wijngaard is niet te koop.' Je zou nu toch denken dat koning Achab er zijn schouders over ophaalt. Dat hij denkt: 'Ach, ik heb nog zoveel andere stukken grond, zo'n grote tuin bij dit paleis, en hele landgoederen bij mijn andere paleizen, dan leg ik die moestuin wel ergens anders aan.' Maar nee. Achab gaat zijn paleis binnen, en als een mokkende kleuter die zijn zin niet krijgt, kruipt hij in bed. Daar ligt hij, met zijn gezicht naar de muur. Hij wil zelfs niet eten, en dat alles omdat hij niet direct krijgt wat hij hebben wil.

Zo treft zijn vrouw, Izebel, hem even later aan. Ze vraagt aan koning Achab wat er is. Die vertelt wat er is gebeurd. Izebel hoort het aan, en lacht hem uit. 'Ben jij nu de koning!?' vraagt ze. 'Nou, als het jou niet lukt, zal ik er wel voor zorgen dat je krijgt wat je wilt hebben. Sta op!' Dan bedenkt Izebel een heel vals plan. Uit naam van de koning schrijft ze een brief naar het bestuur van de stad waar Nabot woont. Ze schrijft: 'Zorg ervoor dat Nabot door twee mannen vals beschuldigd wordt, dat hij slecht heeft gesproken over God en over de koning. Dan zal hij voor straf moeten worden gedood.'

En zo gebeurt het. Als Izebel hoort dat Nabot gedood is, gaat ze trots naar koning Achab toe. 'Nou, koning, je hebt je zin hoor. Je kunt die wijngaard die je zo graag wilde hebben nu gewoon in bezit nemen, want Nabot, de eigenaar, leeft niet meer. Doe ermee wat je wilt!' En koning Achab? Hij zal toch schrikken? Hoe kan dat zo ineens, dat buurman Nabot dood is? Hij heeft hem pas nog gesproken?

Maar nee, daar lezen we niets van. Achab stelt geen vragen. Hij heeft zijn zin. Hij krijgt wat hij wilde hebben. We lezen alleen maar, dat hij direct de wijngaard die van Nabot was, in bezit neemt.

Wat een verdrietig verhaal, vind je niet? Dat is dus, waar jaloezie en hebzucht toe kan leiden. Dit is dus wat er kan gebeuren als je nooit genoeg hebt, maar koste wat het kost altijd meer wil hebben, of dat wil hebben, wat een ander heeft.

Het verhaal in de Bijbel gaat nog verder. Al een paar weken horen jullie de verhalen over de profeet Elia. God vertelt Elia wat koning Achab heeft gedaan. God zal koning Achab, zijn vrouw en zijn hele familie hiervoor zwaar straffen. Want wat Achab en Izebel hier hebben gedaan, gaat regelrecht in tegen al Gods geboden. Je kent ze vast wel, de Tien Geboden. Wat staat daarin? Lees maar eens mee in Exodus 20:

Vers 13: 'Pleeg geen moord.' Achab had Nabot niet met zijn eigen handen vermoord, maar het was wel door zijn hebzucht, dat zijn vrouw Izebel opdracht gaf om Nabot te laten vermoorden.

Vers 15: 'Steel niet.' Nadat Nabot was gedood, nam Achab zomaar de wijngaard in bezit.

Vers 16: 'Leg over een ander geen vals getuigenis af.' Izebel liet Nabot doelbewust vals beschuldigen, om ervoor te zorgen dat hij zou worden gedood.

Vers 17: 'Zet uw zinnen niet op iets, dat aan een ander toebehoort.' Nou, dat was nu juist de aanleiding van alles: Achab wilde de wijngaard hebben, die niet van hem was, maar van Nabot.

Gelukkig zal het niet zo snel gebeuren dat een van ons iemand vermoordt, omdat je iets wat van hem is heel graag wilt hebben. Maar jaloezie, nooit genoeg hebben, kan van jou of mij wel een heel vervelend mens maken. Of het zorgt dat we een slechte vriend of vriendin worden. Of dat we onuitstaanbaar zijn, omdat we nooit tevreden zijn. Hoe kan je dat nu voorkomen? Ook daarmee wil de Here God ons helpen. Hij doet dat door zijn geboden in het Nieuwe Testament samen te vatten. Dat klinkt zo: 'Heb de Here God lief met álles wat je hebt. En houd van de ander zoals je van jezelf houdt.' Als je zó leeft, leef je zoals God het wil. Dan behoedt God jou voor slechte dingen, en zal Hij jou en de mensen om je heen zegenen.

Auteur: MvdB